

Iulie da re-startul sistemului fiscal: RO e-Factura, RO e-Transport si SAF-T – cât de pregatiti sunt contribuabilii sa gestioneze aceste raportari

Noile raportari fiscale creeaza un nivel mult mai mare de transparenta în relatia dintre contribuabili si autoritatile fiscale. Este esential ca eforturile depuse în prezent atât de mediul de afaceri, cât si de catre administratia fiscala sa îsi atinga obiectivele si, în anii în care urmeaza, sa vedem timpi mai reduși de control fiscal, costuri mai reduse de conformare fiscala, simplificarea sau chiar eliminarea altor declarații fiscale, dar si o îmbunatatire a colectarii si crearea unui mediu mai echitabil pentru agentii economici. Aceasta ar fi, pe scurt, concluzia specialiștilor EY în cadrul webinarului *Tot ce trebuie sa știi despre "restartarea sistemului fiscal": RO e-Factura și RO e-Transport* organizat pe 1 iulie 2022, data de la care RO e-Factura și RO e-Transport devin obligatorii pentru produsele cu grad de risc fiscal ridicat.

„În mod cert, toate aceste raportari vin cu multiple provocari asociate – începând de la înțelegerea cerintelor, costurile suplimentare de conformare, calibrarea soluțiilor ERP sau identificarea unor solutii potrivite pentru pregatirea datelor în formatele cerute, timpul si resursele limitate, termenele scurte de implementare. Este esential ca agentii economici sa înțeleaga importanta si impactul acestor raportari pe termen lung, atunci când își stabilesc strategia si planul de actiune pentru adaptarea la noile cerinte ale ANAF. Dupa un an de pregatiri pentru raportarea SAF-T, alaturi de clientii nostri, vedem cât este de important ca dincolo de alegerea unei solutii tehnice care sa fie cât mai adaptata specificului activitatii si sistemelor ERP folosite, sa fie înțelese cerintele de raportare, cum se coreleaza datele raportate si care sunt solutiile inteligente la care se poate apela atunci când tehnologia își are limitările sale”, arata Georgiana Iancu, Partener, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte.

La Webinarul EY au participat reprezentanți ANAF si ai Direcției Generale Antifrauda. Albert Fruth, Consilier Superior ANAF în cadrul Unitatii de Management al Informatiei, a acoperit mai multe aspecte care țin de aplicabilitatea e-factura si a declarat: *“Sistemul RO e-Factura a fost creat în vederea punerii la dispoziția operatorilor economici a unui serviciu electronic pentru emiterea și primirea facturilor, ce contribuie la susținerea unui mediu fiscal eficient si adaptat nevoilor de tranziție catre o metoda de lucru bazata pe instrumente digitale, nu pe hârtii, raspunzând evoluțiilor tehnologice și cerințelor mediului de afaceri.”*

„RO e-transport împreuna cu celelalte proiecte de digitalizare ale ANAF contribuie la reducerea decalajului fiscal și la crearea unui mediu concurențial corect. Aceste instrumente pun la dispoziția ANAF un sistem proactiv de prevenire și identificare timpurie a fraudelor, constituind o premisa pentru creșterea conformării fiscale”, a transmis mediului de afaceri și domnul Teodor-Alexandru Georgescu, director general al Direcției Generale Antifrauda Fiscala.

De asemenea, în cadrul webinarului, specialiștii EY au dat vești bune mediului de afaceri: „Pe 30 iunie, a fost publicată Procedura de utilizare și funcționare a sistemului național privind monitorizarea transporturilor de bunuri cu risc fiscal ridicat, RO e-Transport și amânarea stabilirii de sancțiuni pentru RO-E transport, până la 1 octombrie 2022, măsura mult așteptată de agenții economici”, a punctat Georgiana Iancu, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte. De asemenea, vor fi aduse clarificări suplimentare pentru aplicabilitatea RO e-transport.

Cum percep companiile re-startul sistemului fiscal – sondaj EY

În pragul termenului de raportare în sistemul RO e-factura și a sistemului RO e-Transport, companiile declarau, în proporție covârșitoare – 72%, ca nu sunt pregătite pentru ”o implementare atât de rapidă”, mai ales luând în calcul faptul că, între 30% și, respectiv, 45% dintre facturile emise, respectiv primite, sunt pe hârtie, dar și alte proiecte derulate în paralel – cum este SAF-T, care le solicită la maximum resursele. Acestea sunt concluziile unui studiu EY România, derulat zilele acestea, care și-a propus să vadă cât de pregătite se simt companiile să pună în practică noul pachet de ”digitalizare” a raportărilor fiscale. Marii contribuabili spun, majoritar – 60%, că, deși au început pregătirile pentru raportarea SAF-T, nu cred că vor fi pregătite să raporteze în termen și apreciază că ”o extindere a perioadei de grație este imperios necesară”.

Realitatea cu care se confruntă agenții economici, acum relevată de studiul EY, este că aceștia emit și comunică către clienți, în proporție de 30%, facturile pe hârtie/prin curier sau poșta și le primesc de la furnizori tot tradițional, pe hârtie, prin curier sau poșta, într-o și mai mare proporție, de 45%. Astfel, deși toate companiile care au participat la sondajul EY România au spus că folosesc sisteme informatice financiar-contabile, prelucrarea informațiilor este foarte dificilă. Marii contribuabili – principalii respondenți ai studiului EY România, se mai lovesc de o barieră – preluarea datelor aferente facturilor primite de la furnizori în sistemul financiar-contabil se realizează, pentru 95% dintre ei, în mod semi-automat sau manual.

De asemenea, un alt aspect interesant revelat de studiul EY România este acela că doar o treime dintre marii contribuabili respondenți au declarat că au înțeles în proporție de cel puțin 70% cerințele raportării în sistemul RO e-factura.

Întrebate fiind care sunt principalele costuri suplimentare pe care estimează că le vor avea pentru a se adapta la raportarea e-Factura, companiile au răspuns că acestea vor veni în principal din implementarea unei soluții tehnice, care să permită generarea facturii electronice, comunicarea prin SPV și procesarea ulterioară a mesajelor generate din SPV în legătură cu e-Factura – 75% dintre respondenți.

„Este interesant că la această întrebare, companiile iau în considerare și un potențial impact al neconformării în sistemul RO e-factura asupra fluxurilor de numerar, în cazul în care partenerii comerciali condiționează plata facturilor de raportarea prin SPV a e-Facturii. Aici bineînțeles, nu se poate exclude un astfel de impact, de aici importanța clarificărilor din partea autorităților fiscale asupra aplicabilității acestei raportări prin RO e-factura pentru produsele cu grad ridicat de risc. Raportarea prin SPV a facturilor pentru produsele cu risc nu se poate substitui facturii originale care susține deducerea TVA la beneficiar, cel puțin nu până la obținerea unei derogări de la regulile de facturare consacrate prin Directiva de TVA”, arată Georgiana Iancu, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte.

Costuri vor mai fi, anticipează agenții economici, și din asigurarea unei piste de audit (arhivare, reconciliere, trasabilitate) între factura tradițională și e-Factura, dar și din resursele umane suplimentare ce vor trebui asigurate, cum arată 13% dintre respondenți.

Aproape 50% din marii contribuabili cred că un interval rezonabil pentru a se putea conforma și a factura electronic prin intermediul platformei puse la dispoziție de ANAF ar fi între 6 luni și un an.

De remarcat este faptul ca toți agenții economici întrebați au raspuns, în proporție de 90%, ca știu ca autoritățile fiscale intenționează ca programul e-Factura sa devina aplicabil cu caracter generalizat, ceea ce nu poate decât sa confere premisele unei și mai bune mobilizări pentru trecerea catre facturarea electronica obligatorie, mai arata Georgiana Iancu.

Informații esențiale pentru Ro e-transport nu pot fi extrase automat

„În ceea ce privește cel de-al doilea proiect de raportare digitala RO e-Transport, companiile care au raspuns demersului EY România au dat de înțeles ca nu sunt tocmai pregatite de implementare – 53% dintre ele declarând ca nu au facut, înca, o analiza pentru a vedea cât din datele raportabile în RO e-Transport care pot fi extrase automat sunt disponibile în sistemele ERP. Doar 8% dintre respondenții studiului nostru au spus ca au executat aceasta analiza și au constatat ca au date disponibile în proporție de 70-90%, ceea ce în mod evident ca va duce la dificultăți în întocmirea raportării în RO e-Transport, dar si în costuri si timpi suplimentari de obținere si procesare a informațiilor”, explica Georgiana Constantin, Senior Manager în cadrul departamentului de Taxe Indirecte.

„Dintre informațiile necesare, care nu sunt disponibile în sistemele financiar contabile, respondenții pun pe primul loc detalii despre transport (transportator și mijlocul de transport) și detaliile despre documentele de transport – 27%. Alte informații importante care nu se regasesc în sistemele companiilor sunt cele despre locul de descarcare – 15%, detalii despre locul de incarcare –14% sau chiar detalii despre bunurile transportate (cantitate, valoare, cod tarifar) – 11%. Aici trebuie punctat si ca în funcție de operațiunea supusa raportarii, mai pot aparea si informații specifice care sunt obligatorii, cum ar fi punctul de trecere a frontierei sau biroul vamal unde se declara importul sau exportul bunurilor”, mai arata Georgiana Constantin, Senior Manager.

Dintre cele mai mari provocari cu care se confrunta companiile implicate în raportarea RO e-Transport, studiul EY România a identificat derularea în paralel cu SAF-T și e-Factura, timpul prea scurt de implementare în plin sezon, volumul datelor raportate și acuratețea lor, la care se adauga timpul scurt de pregatire, resursele numeroase de care ar avea nevoie, pentru a se putea conforma cerințelor legale.

De asemenea, Georgiana Iancu mai puncteaza si ca în anumite situații devine practic imposibila sau foarte dificila obținerea codul UIT. Un exemplu foarte frecvent este cel al operațiunilor care implica retur sau refuz al marfii (total sau parțial), care implica rute alternative de transport, sau chiar operațiuni care trebuie efectuate în afara programului de lucru si pentru care declararea datelor sau accesul prin SPV nu pot fi realizate în timp real. Lipsa accesului sau internet sau chiar dificultatea de a asigura o comunicare în timp real cu conducătorii vehiculelor de transport sunt de asemenea provocari bine știute în rândul celor impactati de aceasta raportare.

41% dintre respondenți afirma chiar ca nu identifica potențialul de a asigura o astfel de raportare, având în vedere complexitatea fluxurilor logistice și complexitatea detaliilor care trebuie raportate. O astfel de raportare nu reflecta realitățile din practica cu care se confrunta operatorii implicați în comercializarea de bunuri și nu este adaptata pentru a adresa complexitatea și multitudinea scenariilor din activitatea logistica.

Raportarea SAF-T. Cum finalul lunii iulie 2022 reprezinta termenul până la care toate companiile mari contribuabili, încadrate în aceasta categorie la 31 decembrie 2021, trebuie sa depuna Declarația D-406, EY România a dorit sa afle și cât de bine merge implementarea acestui proiect. Doar 4% dintre companii declara ca au reușit deja, în timp ce 24% dintre respondenți declara ca sunt în curs si spera sa reușeasca sa respecte acest termen. Majoritatea marilor contribuabili vechi spun ca sunt în curs, dar nu vor fi pregatiți sa raporteze în termen. ”Apreciem ca o extindere a perioadei de grație este imperios necesara”, susțin aceștia.

În ceea ce privește companiile care s-au regasit pe listele de mari contribuabili dupa 31 decembrie 2021 și ar trebui sa depuna declarația până la finele lunii ianuarie 2023 – 10% spun ca sunt în curs, dar nu cred ca vor fi pregatite sa raporteze la termenul din ianuarie, în vreme ce 40% spun ca nu au început înca, dar cred ca vor fi pregatite sa raporteze până la finalul lunii ianuarie 2023. 25% dintre respondenți spun ca sunt în curs și vor fi pregatite sa raporteze chiar de la finalul lunii august 2022.

